17.11.2022

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta
Liikennejaosto

Viite: Vuoden 2023 TAE (HE 154/2022 vp)

# Talousarvioesitys 2023

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan (pääluokka 31) määrärahat vuoden 2023 talousarvioesityksessä ovat täydentävä talousarvioesitys mukaan lukien 3,39 miljardia euroa, mikä on 175 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2022 talousarviossa.

Vuoden 2023 talousarvioesitys noudattaa hallitusohjelman linjauksia. Merkittävä osa liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan määrärahoista osoitetaan liikenneväylien korjausvelan hallitsemiseen, väyläverkon kehittämiseen, ilmastopolitiikkaan ja liikenteen päästöjen vähentämiseen.

Liikenne- ja viestintäverkoille ehdotetaan noin 1,9 miljardin euron määrärahaa. Kaikissa toimissa huomioidaan parlamentaarisen Liikenne 12 -suunnitelman tavoitteet kestävyydestä, tehokkuudesta ja saavutettavuudesta, ja määrärahatasot vastaavat pääosin Liikenne 12 –suunnitelman mukaisia tavoitetasoja. Väylänpidossa huolehditaan ensisijaisesti verkosta, jonka liikennöitävyys on tärkeää elinkeinoelämälle ja yhteiskunnalle laajemmin. Samoin korostuvat liikenneturvallisuus ja digitalisaation mahdollisuudet.

Perusväylänpidon määräraha on noin 1,3 miljardia euroa ja vastaa siten hallituskaudelle parlamentaarisesti sovittua määrärahatasoa. Viimeisen vuoden aikana tapahtuneesta kustannustason voimakkaasta noususta johtuen väyläverkon korjausvelka kuitenkin kasvaa edelleen. Liikenne- ja viestintäministeriön näkemyksen mukaan perusväylänpidon määrärahataso tulisi saada nostettua Liikenne 12 -suunnitelman mukaisesti vuodesta 2025 alkaen takaisin 1,4 miljardin euron tasolle, jonka lisäksi vuosittainen kustannustason nousun vaatima indeksikorotus.

Osana itäisen Suomen elinvoiman parantamista perusväylänpidon momentille esitetään Karjalan radan parantamishankkeeseen 31,1 miljoonaa euroa. Lisäksi perusväylänpitoon esitetään Kuhmon Hyryntien hankkeelle 2,6 miljoonaa euroa ja Seinäjoki-Kaskinen-radan tehostettuun ylläpitoon 3,5 miljoonaa euroa vuodelle 2023.

Vuonna 2023 ehdotetaan aloitettavaksi yksi uusi väyläverkon kehittämishanke: Stora Enson tehdasinvestointipäätöstä edellyttävällä Oulun Poikkimaantie -hankkeella parannetaan liikenteen sujuvuutta, helpotetaan elinkeinoelämän kuljetuksia sekä vähennetään asutukselle aiheutuvaa liikennemeluhaittaa. Hankkeen kustannusarvio on 40 miljoonaa euroa, josta valtion osuus on 30 miljoonaa euroa. Oulun kaupungin, Oulun satama Oy:n sekä liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:n osuus on yhteensä 10 miljoonaa euroa. Kaikkiaan vuonna 2023 on väyläverkon kehittämiskohteina käynnissä 17 ratahanketta, 13 tiehanketta ja yksi vesiväylähanke sekä lisäksi neljä liikenneväylien suunnitteluhanketta. Edellä mainittujen väylähankkeiden sopimusvaltuudet ovat yhteensä 2,1 miljardia euroa.

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 4
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@gov.fi
kirjaamo.lvm@gov.fi

Vuonna 2023 avustettavina kaupunkien joukkoliikennehankkeina jatkuvat aiemmin myönnettyjen valtuuksien mukaisesti Tampereen raitiotien 2. vaihe, Vantaan raitiotie, Turun raitiotie ja Helsingin seudun lähijunaliikennettä palvelevat varikot. Viikki-Malmi pikaraitiotien suunnitteluun ehdotetaan 7,5 miljoonan euron suunnitteluvaltuutta. Länsi-Helsingin pikaraitioteiden suunnitteluun ja rakentamiseen ehdotetaan aiemmin myönnetyn valtuuden korotusta siten, että korotuksen jälkeen hankkeen valtuus olisi 105 miljoonaa euroa. Edellä mainittujen joukkoliikennehankkeiden valtionavustuksiin vuonna 2023 tarvittava määräraha on yhteensä 24,5 miljoonaa euroa.

Liikenteen ja viestinnän palveluilla turvataan liikennejärjestelmän toimivuutta ja turvallisuutta sekä luodaan edellytyksiä liikennejärjestelmän ja siihen liittyvien palvelujen kehittämiselle. Viestintäpalveluja ja viestintäverkkoja hyödynnetään merkittävässä osassa yhteiskunnan palveluiden tuottamisessa ja kulutuksessa. Liikenteen ja viestinnän palveluiden määrärahataso on vuonna 2022 edellisen vuoden tasolla eli noin 829 miljoonaa euroa. Valtion televisio- ja radiorahastoon tehtävään siirtoon tehdään 18,9 milj. euron indeksikorotus, joka huomioiden määräraha on vuonna 2023 noin 576 miljoonaa euroa.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle esitetään 25,5 miljoonan euron valtuutta solmia kolmelle yhteysalusreitille uudet 5-vuotiset sopimukset saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostamisesta. Valtuudella jatkettaisiin Velkuan, Utön ja Porvoon reittien yhteysalusliikennepalveluja. Yhteysalusliikennepalvelut on tarkoitus kilpailuttaa vuoden 2023 aikana. Sopimusten mukainen kokonaispalvelu koskisi sopimuskautta 1.5.2025—30.4.2030. Utön yhteysalusreitin sopimusta varten tarvittava valtuus on 14 milj. euroa ja Velkuan reitin sopimusta varten 6,5 milj. euroa. Porvoo—Sipoo -yhteysalusreitin sopimuksen jatkaminen 30.4.2029 saakka 5 milj. eurolla mahdollistaa reittialueelle tarkoituksenmukaisen sopimuskauden. Reitti kilpailutetaan uudelleen hankintaoikeudellisista syistä.

Euroopan unionin elpymis- ja palautumistukivälineen (RRF) rahoitusta kohdennetaan yhteensä 2,5 miljoonaa euroa kyberturvallisuuden tutkimukseen ja kyberturvallisuutta parantavaan harjoitustoimintaan. Digiradan kehitys- ja verifiointivaiheen vuoden 2023 RRF-määrärahaosuus on 6 miljoonaa euroa. Viestintäverkkojen laatua ja saatavuutta kehitetään 16,95 miljoonan euron RRF-määrärahalla.

Kyberturvallisuutta parannetaan myös Liikenne- ja viestintävirastolle esitettävällä 1,3 miljoonan euron lisämäärärahalla, jolla lisätään mm. kansalaisten kyberturvallisuusneuvontaa ja kehitetään yhteiskunnan kyberturvallisuusvarautumista ja tuetaan eri toimialoja. Myös kyberturvallisuuden tilannekuvatuotantoa parannetaan.

Liikenne- ja viestintävirastolle esitetään 2,3 miljoonan euron lisäystä matalalentoverkoston perustamiseen. Matalalentoverkosto koostuu satelliittipaikannukseen perustuvasta reittiverkostosta sekä mittarilähestymismenetelmistä, jotka mahdollistaisivat nykyistä tehokkaamman lentotoiminnan matalilla lentokorkeuksilla huonoissa sääolosuhteissa. Matalalentoverkosto koostuisi kahdesta toisiinsa liittyvästä kokonaisuudesta; reittiverkostosta koko valtakunnan alueella sekä lähestymismenetelmistä valituille lentopaikoille. Tarve matalalentoverkoston perustamiseen Suomeen on tullut viranomaistoimijoilta, jotka näkevät verkostolle voimakkaan yhteiskunnallisen tarpeen. Näiden lisäksi on tunnistettu yleisilmailun kiinnostus mittarilentotoimintaan valvomattomilla lentopaikoilla. Matalalentoverkostosta hyötyisivät erityisesti lääkärihelikopteritoiminta, rajavartiointi ja maanpuolustuksellinen toiminta.

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 4
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@gov.fi
kirjaamo.lvm@lvm.fi